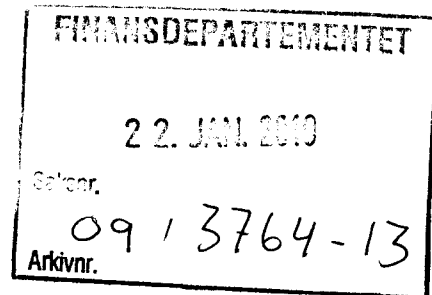

Finansdepartementet

Høringsuttalelse – søksmålsfrister

Innledende bemerkninger

Toll- og avgiftsdirektoratet viser til Finansdepartementets høringsbrev av 20. oktober 2009, og tar i denne høringsuttalelsen hovedsakelig stilling til den foreslåtte § 12-14 i tolloven.

Direktoratet har innhentet uttalelser fra tollregionene og de ulike avdelingene i direktoratet. På denne bakgrunn nevner vi innledningsvis at tilbakemeldingene viser at bestemmelsen tolkes svært ulikt, og at det er behov for en klarere utforming.

Spørsmål om hvilket vedtak som er utgangspunktet for fristen

Det fremgår av høringsnotatet punkt 3.2 annet avsnitt at søksmålsfristen både vil omfatte vedtak fastsatt gjennom behandling av tollskyldnerens egendeklarerte oppgaver og vedtak om endring fastsatt av tollmyndighetene, jf. tolloven §§ 12-10 og 12-11. Det at fristen også starter ved egendeklarerte oppgaver burde kommet frem av lovteksten i § 12-14 (1), slik at dette var tydelig for brukerne uten å måtte sammenholde med motivene.

I mange saker vil det være en kjede av avgjørelser/vedtak fra tollmyndighetene knyttet til det samme saksforholdet. Når en egendeklarert oppgave aksepteres av tollmyndighetene i TVINN foreligger det et vedtak. Er dette vedtaket feil kan dette medføre endringsvedtak fra tollregionene, jf. tolloven §§ 12-10 eller 12-11, innenfor fristene i § 12-12. Er kunden uenig i sistnevnte vedtak kan dette påklages til Toll- og avgiftsdirektoratet som igjen kan avsi det endelige vedtaket i saken.

Slik direktoratet leser høringsnotatet punkt 3.2 fjerde avsnitt vil søksmålsfristen alltid begynne å løpe på nytt fra og med siste vedtak i saken. Det vil si at så lenge parten overholder fristene for å angripe et vedtak administrativt, jf. tolloven § 12-12, vil fristen for søksmål først utløpe 6 måneder etter klageinstansens endelige vedtak. Det vil dermed fortsatt i realiteten være mulig med søksmål mange år etter en innførsel. Motivene gir leseren sammenhengen, men direktoratet mener imidlertid det ikke kommer tilstrekkelig frem av bestemmelsen som sådan at fristen alltid vil starte på nytt ved nye vedtak i saken.

Forholdet til forvaltningsloven § 27 b

Forutsatt at første ledd i tolloven § 12-14 endres, slik at det blir klart for leseren at nytt forvaltningsvedtak i saksforholdet medfører at fristen starter igjen, vil annet ledd i § 12-14 være tydelig slik det er foreslått. Det vil således gå tydelig frem at annet ledd dreier seg

om et spesialtilfelle med adgang til å gå til søksmål i en periode der det er gått mer enn seks måneder fra forrige vedtak men før pågående behandling av klage er ferdigstilt av klageinstansen.

Behov for parallell regulering av toll, merverdiavgift og særavgifter ved innførsel

Merverdiavgift ved innførsel

Direktoratet mener det er viktig at det ved regelverksutviklingen om søksmålsfrister tas utgangspunkt i den synkroniseringen, mellom oppkreving av merverdiavgift ved innførsel og tollregelverket, som foreligger i dag. Merverdiavgift som påløper ved innførsel skiller seg fra den innenlandske oppkrevingen ved at det henvises til tollregelverket på sentrale punkter via merverdiavgiftsloven (mval.) § 13-3 (2) annet punktum. Dette fokuseres det ikke på i høringsnotatet punkt 2.3 der foreldelse av merverdiavgift omtales, men henvisningen i mval. § 13-3 (2) annet punktum innebærer at tollovens fristregler i § 12-12 for å fatte vedtak gjelder også merverdiavgift ved innførsel. Først fra vedtakstidspunktet starter fristen etter foreldelsesloven å løpe.

Forslaget til ny § 12-14 i tolloven og forslaget til nytt tredje ledd i mval. § 20-1 er ulike ved at sistnevnte fokuserer på avgift som oppstår ved innenlandsk omsetning, og at det i mval. § 20-1 ikke vises til forholdet til fvl. § 27 b. Ved å foreta en henvisning fra mval. § 13-3 (2) annet punktum til tolloven § 12-14 opprettholdes den innarbeidede systematikken med samordning med tollregelverket for merverdiavgift ved innførsel

Særavgift ved innførsel

Direktoratet påpeker at det ikke fremgår av høringsnotatet at forholdet til særavgiftene er vurdert. Ved mange innførselstilfeller dreier det seg om varer som ved innførselen, i tillegg til merverdiavgift og evt. toll, også utløser særavgift. Uten en parallell regulering av søksmålsfrister for særavgiftene, vil det kunne oppstå situasjoner der det ved samme innførsel kan være ulike søksmålsfrister for ulike avgifter i samme saksforhold. En innførsel av en båt illustrer dette, ved at innførselen utløser både merverdiavgift og særavgiften båtmotoravgift. Det vil være upraktisk med ulik søksmålsfrist for de to avgiftene som påløper ved den samme innførselen. Direktoratet kan ikke se at henvisningen fra særavgiftsforskriften § 2-6 til tollregelverket uten videre kan overføres til å også gjelde bestemmelser om søksmålsfrister, da § 2-6 i først og fremst knytter seg til bestemmelser i tollovgivningen vedrørende selve innførselssituasjonen.

Direktoratet ønsker de foreslåtte søksmålsfristene, men foreslår at forholdet til særavgiftsregelverket avklares før de foreslåtte søksmålsfristene i tolloven og merverdiavgiftsloven trer i kraft. Dette løses klarest ved nye søksmålsfrister i særavgiftsregelverket med parallell ikrafttredelse som de nye bestemmelsene i tolloven og merverdiavgiftsloven. Bestemmelsen for særavgifter bør omfatte både avgifter som oppstår ved innførsel og avgifter som oppstår innenlands.

Merknader til begrepsbruken i lovutkastet

Direktoratet har enkelte bemerkninger til begrepsbruken i utkastet til tolloven § 12-14.

"Tollvedtak"

Ordet "tollvedtak" finner vi ikke andre steder i tolloven og henspiller tanken på andre tema som Stortingets årlige tollvedtak. Vi foreslår at dette endres til "tollmyndighetenes vedtak".

Betegnelsen av saksøkeren

I § 12-14 vises det til "tollskyldneren" som subjektet som vil være statens motpart ved et søksmål. Dette vil naturligvis i de fleste tilfellene være riktig. Det kan likevel tenkes saker der andre enn tollskyldneren har rettslig interesse for å kunne gå til søksmål. For eksempel kan det tenkes situasjoner der tollskyldner ikke betaler, og at en eventuell garantist, som ikke faller under "tollskyldnerbegrepet" i tolloven kap. 2, går til søksmål for å ivareta sine interesser. En mer passiv formulering kan løse dette.

Forslag til endring av utkastet til tolloven § 12-14

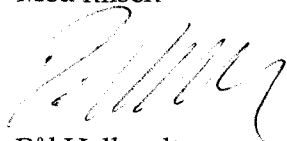
Nedenfor er utkastet til tolloven § 12-14 justert i tråd med våre kommentarer. Enkelte ord er slettet og innsatte endringer er satt i kursiv. Videre bør en ny paragraf også ha en egen overskrift.

§ 12-14. Frist for søksmål mot tollmyndighetenes vedtak

(1) Søksmål til prøving av *tollmyndighetenes vedtak* må reises innen seks måneder etter at melding om vedtaket ble sendt. *Denne fristen gjelder også vedtak om endring og vedtak i klagesak.* Det kan gis oppreisning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av søksmålsfristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

(2) Søksmålsfristen i første ledd første punktum gjelder ikke når *søksmål reises* mot førsteinstansens vedtak i medhold av forvaltningsloven § 27 b annet punktum.

Med hilsen

Pål Hellesylt
avdelingsdirektør

Berit Aas
fung. underdirektør